

Canh Dị n: Hy vọng hay Tuyệt vọng?

Tác Giả: Nguyễn Khoa Thái Anh
Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 08:24

Những sao con tim khốc khoảnh Việt Nam vẫn âu lo từng ngày cho số phận con dân và đất nước họ?

✎ Mahatma Gandhi (nguồn: AP News)

“Whenever I despair, I remember that all through history the way of truth and love has always won. There may be tyrants and murderers, and for a time, they may seem invincible, but in the end, they always fall. Think of it: always”.(Mahatma Gandhi)

Nhiều lúc nóng vội và buồn bã vì những diễn biến bất cập, utoi và lo cho Việt Nam, tôi cũng tự an ủi mình bằng những biến chứng và thời gian của các nhà khoa học và triết gia rằng thời gian chính là một điểm đến của loài người bày ra, chứng tỏ sự trong vũ trụ vô biên và vĩnh hằng này không có thời giờ, ngày, mùa, hay năm, tháng gì hết. Tất cả chỉ là những đo đếm của con người nhằm áp chế lên thiên nhiên những dục vọng trong cuộc sống hữu hạn, duy biến chứng của mình.

Trong dòng chảy vĩnh cửu của lịch sử – thí dụ như Việt Nam — năm tháng có thể ví như một viên gạch chất chồng lên một mặt phẳng nghìn năm (1) xây nên bức tường thành lịch sử Việt tộc. Nếu thế năm con Chuột cũng như những năm tháng utoi buồn dẫu triu đời kinh tế thời trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa đã đến và đi mà chúng làm được chút mọt đáng ghi nhớ hay tích số gì. Ngoài trừ những chuyển biến, lên án và giam hãm con dân cấp tiến của mình, nhà nước Việt Nam có lẽ sẽ được lịch sử ghi chép là một chế độ ít gây máu đổ thời ròi trong những chuyển nhượng đất và biên giới trong vòng một năm qua của thế kỷ 21 này. Nói một cách khác, theo đà diễn tiến hiện nay, Trung quốc sẽ không cần đổ máu của con dân họ khi xâm chiếm Việt Nam, như tay các đàn em Cộng sản Việt Nam từng nguyền hiên dâng đất nước để đổi lấy việc công cộng sẽ cai trị thay họ sai của mình.

Trong một bình diện gần hơn, lãnh đạo Việt Nam có lẽ sẽ được tuyên dương một cách bán chính thức (trở phi hợp thức nhưng) đã thành công trong việc huy động tài lực quĩ gia cho tin tức tấn công đánh phá các trang mạng trong và ngoài nước. Mặt khác, mọi chuyển so sánh ví von với những lĩnh vực kinh tế, xã hội, giáo dục trong thời thế này của Cộng sản cũng mang lại một phần khải nào cho những người hiểu biết, kẻ cầm quyền người có ý hợp tác trên con đường “thực dụng mới” với cộng quyền Việt Nam.

Riêng tôi, trong niềm trầm kha triền miên vì lẽ mang thân phận và giòng máu Việt của mình, tình cờ xem lại cuốn phim “Gandhi” (đoạt 8 giải Oscar năm 1982; đạo diễn Richard Attenborough thực hiện, Ben Kingsley thực vai chính) được ông Gandhi an ủi.

“Khi sa vào cơn tuyệt vọng, tôi chờ đợi những sự bất ngờ trong sự bất ngờ: được đi của chân lý và tình thế lúc nào cũng thay đổi. Đã có nhiều kẻ được tài và sát nhân, làm lúc nào cũng những họ bắt đầu, những cuộc cùng rồi họ cũng bắt đầu. Lúc nào cũng vậy.” (Mahatma Gandhi)

Phim “Gandhi” kể lại cuộc đời của ông Mohandas K. Gandhi thời lúc là một luật sư trẻ u tú, tốt nghiệp trường Luật Luân Đôn (University College London). Năm 1893, ông nhận thấy sự phân biệt đối xử giữa người di dân Ấn cũng như dân bản xứ và người Ấn khi sang South Africa, (chính ông đã bị quăng ra khỏi toa xe lửa hàng loạt, tuy mua vé hàng loạt). Sau nhiều năm tranh đấu gây tiếng vang ở South Africa, năm 1915, ông được mời về nước để tiếp tục được đi đấu tranh “bất bạo động” tranh giành được lập cho Ấn. Ông tiếp tục cuộc sống với một xa hoa, một bộ Âu phục, trở về cuộc sống bình dị với dân tộc mình. Chờ đợi để kháng bằng cách khải xướng các cuộc bãi tình, xuống đường, chửi đồn đại, những việc cần quy định không tuân thủ luật lệ bất công của thực quyền, tẩy chay hàng hóa, với vóc Anh quốc. Những cuộc hành trình hai hàng trăm dặm, meetings diễn thuyết, phần kháng dân đã thu hút được đi đa số quần chúng, kêu gọi đình công, bãi việc chờ đợi siêu thu bóc lột làm cho họ thay đổi thu của Anh quốc gần như tê liệt.

Số tham gia hàng loạt của nhiều thế dân cũng như sự giáo dục của người Ấn để với chờ thuyết không dùng vũ lực để lãnh đạo của ông Gandhi làm nhà cộng quyền Ấn để nao núng và mất quĩ bản rồi, tuy thần phước ý chí dũng mãnh của ông, họ buộc phải từ ông nhiều bản. Những càng bị từ chối, giam hãm, ông càng nảy sinh ra những phản kháng và sáng kiến hoà hoãn và càng trở nên cao siêu hơn với các cuộc tuyệt thực thanh lọc xác và rèn luyện tâm trí làm phía Ấn-Âu khó khăn. Dân chúng gọi ông bằng những xưng tụng yêu cầu như Mahatma (Một Tâm Linh Vĩnh Cửu), hay Bapu: cha già (dân tộc). Ông tiếp tục các món thức ăn chay trở nên để diệt những ham muốn và hăng say xác thực. Những án tù song song với các cuộc tuyệt thực bán sang bán chết, không những đã làm nao núng kẻ thù, còn làm rung động và chờ đợi nhiều sự kiện đang say máu trở thù.

Sau hai cuộc Thách thức, Anh quốc bắt đầu mất, là một phần của quá trình mà người Anh đã đưa vào những chính sách hà khắc của họ, Anh quốc đã giao trả cho người Ấn Độ vào tháng 8, 1947. Những người không vì thế cuộc chiến bắt đầu của ông Gandhi đã chọn một cách giải quyết khác. Hai phe Hồi giáo và Hindu là chia rẽ về vấn đề trên bán đảo của Nam Á, trở thành East Pakistan và West Pakistan (sau này W. Pakistan thành Bangladesh) trở nên cuộc xung đột lẫn nhau. Ông Gandhi là người thuyết phục hai phe siêu lòng người người cuộc giải quyết chót chót người vì ý chí của người quy phục và sự chính tình của ông Gandhi. Ít lâu sau vào ngày 30 tháng Giêng, 1948 một người Hindu tên Nathuram Godse lên là trong đám đông đến gần và bắn ông Gandhi ba phát vào ngực và bụng, kết liễu cuộc sống của một vị anh hùng dân tộc.

Xem người là nghĩ đến ta. Chuyền ông thánh sống Gandhi đến với người tri thức Anh quốc, xảy ra một thế kỷ nay, có nhiều điểm tương đồng, những cũng là một điểm khác biệt với Việt Nam. Người Việt không biết phải ví dụ quốc gia Anh với bá tri thức Trung quốc hay với lãnh đạo Cộng sản Việt Nam?

Công tâm mà xét, tuy vào thời điểm đô hộ, người Anh, không khác mấy với những nước Âu châu như Pháp, Tây ban Nha v.v..., đã có những bóc lột đáng chê trách từ các thuộc địa của mình, những chính Anh quốc cũng là nơi nảy sinh ra những tư tưởng gia đình, gieo trồng những hạt giống và nhân tố cho hai cuộc cách mạng Pháp và Hoa Kỳ, như các ông Thomas Hobbs (1588 – 1662), John Locke (1632 – 1704), Adam Smith (1723 – 1790), Thomas Paine (1737 – 1809), v.v... đã mang lại những tư tưởng tự do, dân chủ, kinh tế thị trường (theo đúng nghĩa của nó) cho thế giới trong kỷ nguyên này.

Gần đây nhiều tác giả Việt Nam, sống ở nước ngoài hoặc ngay cả trong lòng chảo, thường so sánh chế độ Pháp thuộc với sự cai trị của Đảng Cộng sản Việt Nam và cho rằng vào thời Pháp thuộc Việt Nam có nhiều tự do báo chí và ngôn luận hơn vào đời nay. Tuy không sống qua thời điểm này, người ta có thể kiểm chứng điều này qua các giai thoại, qua các tác phẩm văn chương còn lưu truyền trong dân gian. Nếu hỏi những người đã sống qua thời vàng son của chế độ quốc gia hay báo chí, các bậc tiền bối như các cụ Nguyễn Văn Vĩnh, Phạm Quỳnh (Nam Phong Tạp chí), Nhật Linh, Khải Hưng của Tự Lực Văn Đoàn, thì có lẽ cũng thấy ngay vì sao văn chương mà một cái nôi văn hóa như Hà thành lại có những bậc (thoái/tiến) ... giải quyết?

Chủ đích bài viết này không muốn đào sâu các vấn đề ám sát dè dặt của thế kỷ trước, hoặc ngay cả chuyện của trời cho văn nghệ sĩ vào thời điểm, mà của (cuối thế kỷ 80) mà các anh trong nhóm Đà Lạt như Tiêu Dao Bội Côi, Hà Sĩ Phu, cụ Hữu Loan... đã làm; tác giả là kẻ hậu sinh, lại càng không phải là một học giả để có thể nói chuyện về Nhân văn Giai phẩm, Trại Địch, Hoàng Cầm, v.v... mà thiên về nghĩ về một tư tưởng máy móc tác nhân đã gây khó khăn cho ra một

Canh Đồn: Hy vọng hay Tuyệt vọng?

Tác Giả: Nguyễn Khoa Thái Anh
Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 08:24

quốc nhân, quốc khố cho thế giới, văn chương Việt Nam.

Ông Gandhi sống ở thế kỷ trước không có mặt phẳng truyền thông để chúng và chúng ta chiêm ngưỡng như mọi người toàn cầu ngày nay, nhưng có bao nhiêu lời nói, bài viết hay nói chuyện của ông đã không biến Anh quốc bóp nghẹt mà còn được báo chí, phát thanh của họ truyền đi khắp nơi trên thế giới. Ngày nay, mấy trăm câu phát biểu của ông đã thành châm ngôn được lưu giữ, truyền tụng, phiên dịch khắp năm châu. Nhìn lại càng thấy buồn cho Việt Nam!

Thời gian không ngừng luống vô tình mà còn là một đóa mào cứt trâu ngổn ngang trong thế kỷ 21 văn minh này. Rồi chuyện này cũng như bao nhiêu chuyện chuyên chế vô nhân khác sẽ qua đi!
This, too, shall pass?

Nhưng sao con tìm kiếm kho báu Việt Nam và nỗi âu lo thế này ngày cho sự phồn con dân và đất nước hỡi?

Thế sao thời đại huy hoàng, diễm lệ, lãng mạn (romantic) của thế kỷ ông Gandhi lại không thấy xảy ra trong thời đại kinh tế thế giới này? Vì sao Luýt số Lê Công Đôn không là một Gandhi của Việt Nam? Vì sao hai người, hai thế hệ là cả hai thái cực? Vì sao linh mục Nguyễn Văn Lý, luật sư Nguyễn Văn Đài, Lê Công Nhân lại được chúng ta ôm ấp và quên lãng như một Nelson Mandela của South Africa (sống 27 năm)? Hay là chúng ta lại mong họ trở thành những bi hùng ca ai oán như chí sĩ như Nguyễn Ái Quốc và cô Giang?

Vì sao các dân oan bị chiếm đoạt, các công nhân bị chèn ép không trở nên các công nhân sáng trí như phong trào tràn lan rộng lớn bất bạo động của Gandhi, ư ờn ư ? Hay là tuyệt đối đa số dân tộc cũng sẽ lao đầu vào cuộc đua vật chất, cháy như những con thiêu thân chết vì một chút bóng tối, ư ờn mà một cái kim tiêng, thích đi học cái nhỡo bóng những anh hùng sa cơ lộ vẻ? Hay là linh hồn và lòng sống của dân tộc đang hàng loạt thời thế giới gia tăng biến và công nhân (crony commies)?